

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
ni v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjižar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vlačajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Zgled pravega domorodca.

II. Rešitelj nesrečnih Ircov, preslavni Da-
niel O'Connel se je na Irskem narodil 6. avgusta
1775. Roditelji so ga dali izšolati in katoliško iz-
rediti pri Jezuitih na Francoskem, ker so v do-
mači deželi vse katoliške šole bile prepovedane.
Daniel je bil najživahniši dečko. Nja učitelj je
prerokoval, da bo iz njega kedaj imeniten mož in
sam je v svojem 9. letu pravil, da bo kedaj še mno-
go hrupa po svetu delal.

Izvolil si je odvetniški stan s sedežem v glav-
nem mestu Irlandije, v Dublinu. Za advokata bil
je, kakor navlaš, ustvarjen. Bil je namreč visoke,
veličastne postave in orjaškega telesa, imel je gro-
movit glas in nepremagljivo zgovornost. Kmalu
je postal glasovit odvetnik in bogat mož. Leta
1800. kedar so Angleži vzeli Ircem poslednjo zna-
menje samostalnosti, namreč posebni deželni zbor
v Dublinu, začel je O'Connel svoje politično de-
lovanje. —

Tri velike naloge si je naložil. Prvič si je
prizadeval zanemarjeno in grdobno pijanosti udano
ljudstvo izdramiti k potrebni zmernosti in de-
lavnosti, kar je tudi večjidel srečno dosegel, po-
seben s pomočjo vrlega katoliškega duhovništva.
Drugič in tretjič je hotel Katoličanom priboriti
enakopravnost, Irski deželi pa staro samo-
stalnost z lastnim dež. zborom v Dublinu. Vse
to pa je skušal doseči po postavni poti, brez re-
volucije.

Po 23letni pripravi, t. j. l. 1823. si je še le
upal poprijeti se svoje druge naloge. V ta na-
men je ustanovil: društvo irskih Katoličan-
ov, ki je iz prva kaj slabo napredovalo. Na
prvi shod je prišlo samo 8 oseb, med njimi 5 bo-
goslovcev, katere je O'Connel v gostilnici za rame
popadel in v shodnico siloma potisnil. Toda
O'Connel se ni dal splasiti; v nekoliko letih je
premagal vladine zapreke in narodovo nemarnost
in zaslepljenost. V 3 letih je bilo že 200.000 druš-
venikov in v 5 letih so bili skoro vsi Irci društvu
vpisani. —

Tako pripravljen je l. 1828. začel O'Connel
glavno borbo za enakopravnost Katoličanov. Bila
je razpisana nova volitev za volilni okraj Clare-
ski. Katoličana sicer katoliški volilci niso mogli
voliti, ker je vsak poslanec pri vstopu v državni
zbor moral prisegnoti, da je sv. meša mali-
kovanje. Zato so vselej volili lutrovskega po-
slanca. Ali sedaj stopi O'Connel pred volilce ter
pravi: „čas je, da nasilstvo preneha, ki
tare naše ljudstvo in deželo, prišel sem
ga odpraviti; ne volite lutrovec, volite
mene!“ In res, volili so ga s 2057 glasovi zo-
per 982.

Angleška vlada je bila sedaj v veliki zadregi.
Da O'Connel predpisane prisega ne stori, to je
bilo jasno; da ga volilci zopet volijo, ako se prva
volitev zavrže, to je bilo gotovo; da bodo Irci dru-
god tudi le Katoličane volili, to je bilo pričako-
vati. V tej zadregi predloži ministerstvo hitro
novo postavo, v kateri se Katoličanom državljan-
ska in politična enakopravnost z Lutrovci priznava;
grdobna prisega je nehala. O'Connel je po 300
letih zopet prvi Katoličan zasedel prostor v an-
gleškem državnem zboru. Veselje sv. Cerkve, ir-
skega naroda in vseh Katoličanov bilo je neizrek-
ljivo. Zatrti Katoličanstvo na Irskem pa tudi na
Angleškem je prestalo 300letno preganjanje in ob-
hajalo veselo vstajenje. Toliko je O'Connel opravi-
l s pomočjo katoliškega društva in tako svetu
pokazal, koliko vrednosti, moči in uspeha da imajo
katoliška-politična društva — pod dobrim vodstvom.

Tretjega svojega namena pa blagi mož ni
dosegnil. Angleži Ircem niso hoteli dovoliti po-
sebnega deželnega zbora, čeravno so vsi Irci to
zahtevali, navdušeni po govorih O'Connela. Včasih
je bilo po 100.000 poslušalcev. Naposled je dala
angleška vlada O'Connela l. 1843. prejeti, po sa-
mih lutrovskih porotnikih obsoditi in skoro na 1
leta dni v ječo zapreti. Irci so bili čez to tako
razkačeni, da bi bili gotovo za orožje prejeli, ako
njih nebi 70letni O'Connel ostro zavrnil. Slavni
voditelj je z žalostnim sreem videl, da se za se-
daj po postavni poti nič ne da doseči, toda svest

si je bil, da je irski narod prebudil k narodni zavesti in gotovega pogina otel.

Spoznavši, da so njegovi dnevi zemeljskega bivanja šteti, začel se je za nebesa resno pripravljati in se je v ta namen podal na pot v papežev Rim. Ali uže v Genovi ga dobiti nemila smrt l. 1847. V njegovi oporoki beremo prelepe besede: mojo dušo izročim nebesom, srce Rimu, telo pa irski zemlji!

To je kratek obris življenja in delovanja slavnega O'Connella. Nobeno ljudstvo na zemlji se nima z enakim domorodcem ponášati. On je sijajni zgled katoliškega domoljuba, uzor poštenosti, pogumnosti in značajnosti!

Bog, ko bi Slovenci takega dobili! Krvavo potrební ga so. Voditelji, ki v svoji liberalnosti katoliško-versko prepričanje Slovencev ali prezirajo, mrzijo ali napadajo, ne sodijo in ne opravijo ničesar!

Cerkvene zadeve.

Mariborske šolske sestre.

M—k. Naj „Slov. Gosp.“ enkrat nekaj pove o tukajšnih šolskih sestrah in o njih dekliskem zavodu. Že l. 1863. si je kat. družba mestnih gospá 3 sestre pozvala iz Gradea, in njim izročila odrejo siromaških otrok. Število otrok je rastlo od leta do leta; bilo je tedaj treba skrbeti za večje stanovanje. L. 1869. so kupile sestre s prostovoljnimi darovi veliko hišo in so z dovoljenjem mil. knezoškofa ustanovile dekliski zavod s šolo vred. Ali ker je še vedno bilo premalo prostora, so kupile še drugo hišo in postavile novo šolsko poslopje, katero, se ve, še ni plačano, ker sestre lastnega premoženja nimajo, pa zaupajo, da bode Bog, kakor do sedaj, tudi za naprej jim naklonil milodarnih src, ki njim bodo pomagala; vsaj delajo za blagor cele škofije. Zdaj imajo 5 razredno šolo, v kateri se podučuje črez 400 deklet; med njimi 125 rejenk v zavodu. Na den sv. Lovrenca je bila skušnja; ob 7. v jutru so mil. knezoškof mešovali v zavodu in potem so navzoči bili pri skušnji v vseh 5 razredih. Deklice so iz vseh predmetov v slovenskem in nemškem jeziku izvrstno odgovarjale, kar so mil. knezoškof z očitno pohvalo pripoznali in ž njimi tudi vsi poslušalci, katerih je bilo veliko. Vsi pa smo se prepričali, da sestre svojo nalogo popolno umejo in hvalevredno izvršujejo. Pa ne le, da se dekleta veliko učijo, njihovo lepo obnašanje kaže, da sestre tudi prave kerščanske odgoje ne zanemarjajo. V vsakem razredu je več deklet imelo slovenske in nemške nagovore. Po skušnji pred poldnem se je neka deklica v lepem slovenskem govoru v svojem in v imenu svojih tovaršic vsem dobrotnikom šole in zavoda tako lepo zahvalila, da smo videli pri poslušalcih mokre oči; — popoldne pa drugo deklet tako isto po nemškem. Dekleta se tudi

učijo raznih ženskih opravil kakor: šivati, plesti (štrikati) itd. Da so tudi v tem dobro napredovale, to nam je pokazala velika hiša, polna raznih ročnih pridelkov. Čestitamo tedaj šolskemu odboru celjske okolice, ki je sklenil, svojo deklisko šolo sestram iz Maribora izročiti. Zagotovimo ga, da bode za leto in den veseli svojega sklepa, stariši pa mu bodo hvaležni. Želeti bi bilo v korist ženske mladosti, da bi si tudi po drugih krajih, post. v Ljutomeru, Konjicah, Slov. Bistrici šolske sestre oskrbeli: vsaj stroški niso veliki — tri sestre ne terjajo več plače, kakor en sam učitelj.

Glasbena matica v Ljubljani je dobila od mnogih skladateljev cerkvenih napevov, katerih bi rada na svetlo dala največ kar se da, da bi zopet nekoliko pripomogla k povzdigi slovenskega cerkvenega petja. — Potreba je res, da se našim organistom in pevcem priskrbijo dobri napevi in se odpravijo nepristojne melodije. Prosimo torej častite gg. duhovne in organiste, pa tudi druge prijatelje cerkvenega petja, naj hitro in obilno pristopajo k našemu društvu, da izvemo, koliko iztisov bo treba priskrbeti. Odbor.

Kako se sklepa civilni zakon v Ameriki. Župan stopi v hišo, kder zaročenca čakata ter glasno reče: Vstanita! — Podajta si roke! — Recita: da (ja)! — Plačati je 6 dolarjev (12 fl. 30 kr.)! — Z Bogom! No taka poroka je vendar hitra!!

Sv. Jeronim naš rojak. Veleučeni kanonik ostrogonski na Ogerskem, g. dr. Danko je dokazal, da je preslavni svetnik, in cerkveni oča in najizvrstniši tolmačitelj sv. pisma, sv. Jeronim rojen bil l. 331. v Strigovi v Medjimurji blizu Ljutomera. Strigova je bila tedaj rimsko-panonsko mesto in sedež škofa. Leta 380. so mesto razdrli divji Goti. Sedaj je ondi cerkva na čast sv. Jeronimu, pred 300 leti postavljena.

Novi ljubljanski škof, dr. Pogačar bodo 5. sept. slovesno v Ljubljani v škofa posvečeni in bodo potem 7. 9. in 11. sept. posvečevali prvokrat nove mešnike.

Gospodarske stvari.

Nekoliko ravní, po katerih gre pri izrejevanju svinj se ravnati.

VI.

M. Med hranami, ki od živali prihajajo in so svinjam tečne in priležne, zavzema mleko prvo mesto. Poklada se jim pa ali sladko in kislo ali kot izmetki in siratka, kakor se pač kde z mlekom gospodari. Vse to svinje radi jejo in jim je tečno in redívno. Neposneto, novomolženo mleko se le v prvih tednih po odstavljenju mladim prascem s pridom dajati zamore. Ker ima tako mleko veliko masla in sira v sebi, se mora pred pokladanjem z mlačno vodo nekoliko pomešati. V nekterih krajih imajo po večjih gospodarstvih,